

P7_TA-PROV(2010)0300

ETA-Sveitsi: Sisämarkkinoiden täysimääräisen täytäntöönpanon esteet

Euroopan parlamentin päätöslauselma 7. syyskuuta 2010 ETA–Sveitsi: Sisämarkkinoiden täysimääräiseen täytäntöönpanoon liittyvistä esteistä (2009/2176(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 22. heinäkuuta 1972 tehdyn Euroopan talousyhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen vapaakauppasopimuksen,
- ottaa huomioon Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Sveitsin valaliiton välillä 21. kesäkuuta 1999 tehdyn sopimuksen henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta ja erityisesti sen liitteen I henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta ja sen liitteen III ammattipätevyyden tunnustamisesta,
- ottaa huomioon 25. kesäkuuta 2009 tehdyn Euroopan talousyhteisön ja Sveitsin valaliiton sopimuksen tavarakuljetusten tarkastusten ja muodollisuuksien helpottamisesta ja turvallisuuteen liittyvistä tullitoimenpiteistä,
- ottaa huomioon 21. kesäkuuta 1999 tehdyn Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton sopimuksen vaatimustenmukaisuuden arvioinnin vastavuoroisesta tunnustamisesta,
- ottaa huomioon 21. kesäkuuta 1999 tehdyn Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton sopimuksen tietyistä julkisiin hankintoihin liittyvistä näkökohdista,
- ottaa huomioon 27. toukokuuta 2008 tehdyn pöytäkirjan Bulgarian tasavallan ja Romanian osallistumisesta sopimuspuolina niiden Euroopan unioniin liittymisen johdosta Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Sveitsin valaliiton väliseen henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta tehtyyn sopimukseen,
- ottaa huomioon 26. lokakuuta 2004 tehdyn Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Sveitsin valaliiton sopimukseen henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta liitetyn pöytäkirjan Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltaan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan osallistumisesta Euroopan unioniin liittymisensä johdosta sopimuspuolina kyseiseen sopimukseen,
- ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen,
- ottaa huomioon palveluista sisämarkkinoilla 12. joulukuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY (palveludirektiivi)¹,
- ottaa huomioon ammattipätevyyden tunnustamisesta 7. syyskuuta 2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY²,

¹ EUVL L 376, 27.12.2006, s. 36.

² EUVL L 255, 30.9.2005, s. 22.

- ottaa huomioon ETAn parlamentaarisen sekavaliokunnan 33. kokouksessa hyväksytyyn Euroopan talousalueen parlamentaarisen sekakomitean päätöslauselman,
 - ottaa huomioon Euroopan talousalueen parlamentaarisen sekakomitean kertomuksen ETA-sopimuksen toiminnasta vuonna 2008,
 - ottaa huomioon 2. syyskuuta 2009 julkistetun Sveitsin ulkopolitiikkaa koskevan kertomuksen,
 - ottaa huomioon ETAan kuuluvien EFTA-valtioiden sisämarkkinoiden 25. tulostaulun,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 217 artiklan, joka valtuuttaa unionin tekemään kansainvälisiä sopimuksia,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 48 artiklan,
 - ottaa huomioon sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunnan mietinnön (A7-0216/2010),
- A. ottaa huomioon, että neljä Euroopan vapaakauppa-alueen (EFTA) jäsenvaltiota (Islanti, Liechtenstein, Norja ja Sveitsi) ovat Euroopan unionin merkittäviä kauppakumppaneita ja että kaupan volyymin perusteella Sveitsi on EU:n neljänneksi suurin ja Norja viidenneksi suurin kauppakumppani,
- B. ottaa huomioon, että EU:n ja kolmen EFTAn jäsenvaltion (Islannin, Liechtensteinin ja Norjan) väliset suhteet perustuvat Euroopan talousalueeseen (ETA), joka mahdollistaa hallitun ja valvotun täysimääräisen osallistumisen sisämarkkinoille erittäin pitkälle institutionaalisesti hallitun ja valvotun ETA-sopimuksen perusteella,
- C. ottaa huomioon, että Sveitsin osallistuminen ETAan torjuttiin kansanäänestyksessä vuonna 1992 ja että sen vuoksi Sveitsin ja EU:n nykyiset suhteet perustuvat yli 120 kahdenväliseen ja alakohtaiseen sopimukseen, jotka mahdollistavat laajan yhdentymisen mutta eivät täyttäneet osallistumista sisämarkkinoille,

Johdanto

1. katsoo, että ETA-sopimus on merkittävä talouskasvun edistäjä; pitää myönteisinä ETAn kuuluvien EFTA-valtioiden edistymistä sisämarkkinasäännösten täytäntöönpanossa, minkä myös näiden valtioiden sisämarkkinatulostaulu osoittaa; panee merkille, että henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskevan sopimuksen täytäntöönpano aiheuttaa paljon enemmän haasteita EU:n ja Sveitsin välisille suhteille;
2. panee merkille, että kahdenväliset sopimukset eivät luo mitään automaattista mekanismia, jolla niiden sisältö voitaisiin mukauttaa asiaa koskevaan säännösten myöhempään kehittymiseen; tunnustaa, että kansallisen säännösten autonominen mukauttaminen EU:n säännöstöön kahdenvälisten sopimusten piiriin kuuluvalla aloilla perustuu Sveitsin kansan suvereeniin päätökseen olla liittymättä ETAan, mitä olisi kunnioitettava täydellisesti;

Sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpano: ETAan kuuluvat EFTA-valtiot

3. pitää myönteisenä ETAan kuuluvia EFTA-valtioita koskevien parannettujen tietojen sisällyttämistä vuosittaiseen kuluttajamarkkinatulo-astauluun; kehottaa EFTA:n valvontaviranomaista jatkamaan komission avulla ja yhteistyössä komission kanssa sisämarkkinalainsäädännön täytäntöönpanon järjestelmällisen seurannan edelleen kehittämistä;
4. panee merkille, että Lissabonin sopimuksen voimaantulon seurauksena on epävarmaa, mitkä EU:n lainsäädännön osat ovat ETA:n kannalta merkityksellisiä; katsoo, että edellä mainittu saattaa hidastaa sisämarkkinalainsäädännön täytäntöönpanoa ETAan kuuluvissa EFTA-valtioissa; kehottaa komissiota arvioimaan tilannetta;
5. panee merkille, että Lissabonin sopimus tehostaa kansallisten parlamenttien roolia EU:n päätöksenteossa; katsoo, että yhdenmukaisuuden vuoksi ETAan kuuluvien EFTA-valtioiden parlamenttien olisi osallistuttava nykyistä läheisemmin EU:n lainsäädäntöprosessiin ETA:n kannalta merkityksellisten ehdotusten osalta; kehottaa komissiota toimittamaan ETAan kuuluvien EFTA-valtioiden kansallisille parlamenteille säädösehdotukset, jotka lähetetään EU:n jäsenvaltioiden kansallisille parlamenteille kommentoitaviksi;
6. kehottaa komissiota virallistamaan ETA-sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien EU:n uusien sääntöjen ja säädösten ilmoitusprosessin, jotta voidaan vähentää uuden säännösten hyväksymisen ja sen ETAan kuuluvissa EFTA-valtioissa tapahtuvan täytäntöönpanon välistä eroa;
7. kehottaa ETAan kuuluvia EFTA-valtioita varmistamaan riittävät resurssit sisämarkkinalainsäädännön täytäntöönpanoa varten; toteaa, että palveludirektiivin täytäntöönpano ja erityisesti keskitettyjen asiointipisteiden määrittäminen on tässä yhteydessä erittäin tärkeää;
8. tunnustaa, että sisämarkkinalainsäädännön täytäntöönpano tapahtuu ETAan kuuluvissa EFTA-maissa institutionaalisista syistä väistämättä hitaammin kuin EU:ssa; toteaa, että valtioilla on näistä erilaisista edellytyksistä ja myös ETAan kuuluvissa EFTA-valtioissa saavutetusta kaiken kaikkiaan hyvästä täytäntöönpanoasteesta huolimatta vielä mahdollisuuksia vähentää täytäntöönpanovajetta;
9. panee merkille, että muista tärkeistä sisämarkkinasäädösehdotuksista, kuten kuluttajan oikeuksia koskevasta komission direktiiviehdotuksesta, keskustellaan parhaillaan; kehottaa komissiota lisäämään ETAan kuuluvien EFTA-valtioiden osallistumista mainittuihin keskusteluihin;

Sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpano: Sveitsi

10. pitää myönteisenä edistymistä EU:n ja Sveitsin välisen rajatylittävien palvelujen tarjoamisen vapauttamisessa ja erityisesti henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta tehdyn sopimuksen myönteisiä vaikutuksia, kuten Sveitsissä toimivien EU:sta lähetettyjen työntekijöiden ja EU:sta peräisin olevien itsenäisten ammatinharjoittajien määrän jatkuva lisääntyminen vuosina 2005–2009 osoittaa; panee merkille, että edellä mainittu edustaa kummankin osapuolen kannalta hyödyllistä kehitystä;

11. panee merkille, että henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta tehdyn sopimuksen ohella Sveitsi on hyväksynyt useita tukitoimenpiteitä, joiden tarkoituksena on suojella työntekijöitä palkkojen polkemiselta ja sosiaaliselta polkumyynniltä, edistää sveitsiläisten ja EU:n jäsenvaltioista tulevien palveluntarjoajien yhdenvertaista kohtelua sekä varmistaa se, että kansalaiset hyväksyvät sopimuksen; panee merkille, että nämä toimet voivat estää EU:n yritysten, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten palvelujen tarjoamista Sveitsin alueella; panee merkille, että EU:n tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan monet mainituista tukitoimista ovat hyväksyttäviä vain sillä ehdolla, että ne turvaavat suhteutetulla tavalla yleisen edun niiltä osin, joilta sitä ei ole turvattu palvelujen tarjoajien kotivaltiossa;
12. toteaa, että erityisesti seuraavat tukitoimet ovat vapaata liikkuvuutta koskevaan sopimukseen nähden suhteettomia ja vaikeuttavat pk-yritysten palvelujen tuottamista Sveitsissä: Sveitsissä voimassa oleva kahdeksan päivän ennakoilmoitusta koskeva vaatimus, velvollisuus osallistua kolmikantakomiteoiden toimintakuluihin sekä kohtuuttoman tiukka täytäntöönpanokäytäntö; pyytää tässä yhteydessä Sveitsin vianomaisia kumoamaan säännökset, joilla veloitetaan rajatylittäviä palveluja tarjoavat yritykset antamaan takuun taloudellisista toimintaedellytyksistään;
13. on huolestunut äskettäisistä tapahtumista Zürich-Klotenin lentoasemalla, jossa Sveitsin viranomaiset kielsivät saksalaisia ja itävaltalaisia takseja ottamasta matkustajia, ja epäilee vakavasti, onko tämä toimenpide henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskevan sopimuksen mukainen; kehottaa komissiota tarkastelemaan tätä asiaa perusteellisesti;
14. kehottaa komissiota tutkimaan toimia, jotka estävät sisämarkkinoiden toimintaa EU:n alueella ja jotka aiheuttavat ongelmia myös Sveitsin palvelujen tarjoajille, ja ryhtymään asianmukaisiin toimiin tarvittaessa;
15. kannustaa Sveitsin hallitusta ja kantoneja hyödyntämään EU:n ja ETA:n kokemuksia palvelualan avaamisesta palveludirektiivin täytäntöönpanon avulla; painottaa, että talouden kannalta palveludirektiivillä näyttää olevan markkinoita liberalisoiva vaikutus sekä jäsenvaltioiden välillä että niiden sisällä ja että tämä perustuu kansallisen lainsäädännön tarkistamisprosessiin tarpeettomien sijoittautumisen esteiden poistamiseksi ja vertaisarviointiin, jolla jäsenvaltiot ovat perustelleet kaikkia lisärajoituksia yleisen edun nimissä; katsoo siksi, että samantapainen käytäntö voisi osoittautua hyödylliseksi pyrittäessä lisäämään rajat ylittävien palvelujen tarjoamista EU:n ja Sveitsin välillä;
16. pitää myönteisenä Sveitsin hallituksen toimia, jotka koskevat EU:sta peräisin oleville yrityksille tarkoitettujen tietojen saatavuuden parantamista;
17. pitää myönteisenä Sveitsin liittoneuvoston päätöstä ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun direktiivin 2005/36/EY saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä ja pyytää Sveitsiä ja komissiota pyrkimään sopimukseen direktiivin täytäntöönpanosta mahdollisimman pikaisesti;
18. panee merkille, että henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta tehty sopimus ei sisällä kattavaa sopimusta palvelujen vapaasta liikkuvuudesta, josta säädetään vain hyvin valikoivasti erityisissä kahdensivuisissa sopimuksissa; korostaa, että palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevasta laaja-alaisesta sopimuksesta olisi merkittäviä taloudellisia etuja

molemmille osapuolille; kehottaa komissiota ja Sveitsiä siksi tutkimaan mahdollisuutta käynnistää neuvottelut, joiden tarkoituksena on palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevan kattavan sopimuksen tekeminen;

19. katsoo, että olisi pyrittävä varmistamaan, että identtisiä ja rinnakkaisia sisämarkkinasääntöjä, muun muassa palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevia sääntöjä, tulkitaan ja sovelletaan yhtäläisesti EU:ssa ja Sveitsissä, jotta voidaan varmistaa Sveitsin samanlainen osallistuminen sisämarkkinoihin; kunnioittaa samalla kuitenkin täydellisesti Sveitsin ja EU:n välisten suhteiden erityisen luonteen perusteita;
20. korostaa, että henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta tehdyn sopimuksen täytäntöönpanon yhdenmukaisuuden lisääminen ja Sveitsin lainsäädännön ja EU:n sisämarkkinalainsäädännön nopeampi lähentyminen, mikä loisi kummankin osapuolen taloudellisille toimijoille avoimemman ja ennustettavamman toimintaympäristön, on sekä EU:n ja Sveitsin etujen mukaista;
21. pitää myönteisenä käytäntöä, jonka mukaisesti Sveitsin viranomaiset ottavat omasta aloitteestaan huomioon EU:n tuomioistuimen oikeuskäytännön henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta tehdyn sopimuksen voimaantulosta lähtien; pitää myönteisenä sitä, että Sveitsi on äskettäin sisällyttänyt lainsäädäntöönsä Cassis de Dijon -periaatteen;
22. kannustaa komissiota ja Sveitsiä pyrkimään kahdenvälisistä sopimuksista, myös tuoteturvallisuutta koskevasta sopimuksesta, parhaillaan käytävissä neuvotteluissa pikaiseen sopimukseen; kehottaa komissiota ja Sveitsiä tekemään näistä ja tulevista sopimuksista mahdollisimman yksiselitteisiä ja ennakoivia, jotta mahdollisuudet niiden epäyhtenäiseen soveltamiseen rajataan jo etukäteen hyvin vähäisiksi;
23. kehottaa komissiota ja Sveitsiä tutkimaan sellaisen mekanismin kehittämistä, jolla henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta tehty sopimus voitaisiin nykyistä nopeammin mukauttaa sen soveltamisalaa koskevan säännösten kehittymiseen;
24. kehottaa komissiota ja Sveitsiä tutkimaan lyhyellä aikavälillä mahdollisuuksia löytää horisontaalisia ratkaisuja tiettyihin institutionaalisiin kysymyksiin, vähentää päätöksentekojärjestelmän hajanaisuutta ja tehdä se avoimemmaksi, parantaa sekakomiteoiden välistä tiedonkulkua ja harkita tehokkaan riitojenratkaisumenettelyn käyttöönottoa;
25. kehottaa lisäämään Euroopan parlamentin ja Sveitsin välistä tietojenvaihtoa ja esittää, että Sveitsin edustajien olisi osallistuttava nykyistä enemmän Euroopan parlamentin ja sen elinten työhön;
26. toteaa, että useita politiikan aloja, muun muassa kuluttajansuojaa, koskevissa meneillään olevissa ja tulevista neuvotteluissa ilmenevät haasteet huomioon ottaen on keskusteltava mahdollisuudesta ylittää nykyiset institutionaaliset rajat ja tehdä kaiken kattava, sekä Sveitsiä että EU:ta hyödyttävä kahdenvälinen sopimus;

27. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.